

Utrecht: Herleefd erfgoed

Auteur: Gerard Goudriaan

Langs hergebruikte bedrijfs- en andere panden

Nederland verandert. Op veel vlakken. Een onmiskenbare trend is dat de industriële maaksamenleving langzaam maar zeker overgaat naar een creatieve communicatieve cultuur. Hier vinden internet, atelierruimtes en ontmoetingsfaciliteiten een nieuwe plaats in afgedankte fabrieken en pakhuisen.

Op deze hergebruikwandeling is deze verandering goed te zien. Zandtrechters zijn vergadercentra geworden, een sojafabriek is omgetoverd tot een cultureel ontmoetingscentrum, een bibliotheek en een hip restaurant.

Op deze rondwandeling komen we in Parkhaven, lopen langs het Merwedekanaal en over de Leidsekade naar de ontdempte singels aan de rand van het centrum. We passeren de vroegere gevangenis Wolvenplein waarna we het voormalige veeartsenijterrein bezoeken. Daarna komen we in het centrum met nog enkele voorbeelden van hergebruik.

Routebeschrijving

De start is aan de Jaarbeurszijde van het CS. Na de uitgang neem je de meest linkse trap naar het Jaarbeursplein. Loop langs het Beatrixtheater. Direct daarna linksaf de Croeselaan. Na de Rabobank sla je na de voetgangerslichten rechtsaf, de Van Zijlsweg. Na 40 meter gaan we linksaf. We komen in de nieuwe stadswijk Parkhaven.

We nemen de eerste weg (of beter: toegang) rechtsaf, de trappen op. Loop schuin naar links en neem de doorgang tussen twee gebouwen. Je komt op de Veilinghavenkade. Sla rechtsaf. Bijna op het eind van de kade heb je zicht op twee mooie voorbeelden van herleefd erfgoed. Allereerst zie je links aan de overkant van het Merwedekanaal een blinkend wit gebouw met rode accenten.

Kijkpunt 1

Villa Jongerius

Op het eind van de kade linksaf langs het restaurant en heropgebouwde zand- en grindtrechters (U-trechters)..

Kijkpunt 2

Veilinghaven

Nadat we de gebouwtjes gepasseerd zijn, steken we voor de brug de drukke weg over en gaan het pad op dat ons langs het Merwedekanaal en zijn woonboten voert. Rechts van het pad loop je langs de lange, witte achterkant van de Jaarbeurshallen.

We gaan een brug onderdoor. Bij de volgende brug gaan we linksaf. Dan rechtsaf de ophaalbrug over. Je bent nu op de linkeroever. Passeer de vaste brug. Bij de volgende 'ophaalbrug', na ongeveer 300 meter, linksaf. We gaan rechts langs het kleine huisje, de vroegere portierswoning, nu onderdeel van Buurten in de Fabriek. Direct voor je zie het populaire café-terras-restaurant Buurten in de Fabriek.

We zijn nu op het terrein van een fabriek die olie uit lijnzaad perste. In de jaren vijftig werd het soja in plaats van lijnzaad.

Kijkpunt 3

Terrein Cereol-fabriek

Vanuit onze oorspronkelijke looprichting gaan we rechtsaf de 'ophaalbrug' over, dan linksaf en rechtsaf de brug over. Dit geheel is een voormalig sluizencomplex waar de sluiswachterswoning op de andere oever onderdeel van uitmaakte..

Je komt bij de Keulsekade. Hier rechtsaf. Op eind gaan we naar links, de Aldikade, en volgen het voetpad. Bij de brug ga je rechtsaf en direct rechtsaf de Billitonkade.. Blijf die volgen tot aan de Leidsekade. Loop die af tot de Jan Pieterszoon Coenstraat, daar linksaf en na 40 meter rechtsaf Molenpark. Je komt op het terrein van een voormalige houtzaagmolen uit 1739.

Kijkpunt 4

Molenerf De Ster

Je verlaat het terrein via het ophaalbruggetje. Even naar rechts, dan het voetpad langs het water. Op het eind van het voetpad linksaf de Damstraat in. Steek de Kanaalstraat over en ga meteen rechtsaf langs de linkerzijde van de moskee die is opgetrokken in rode baksteen.

Je komt bij het Westplein, daar linksaf. Passeer de Vleutenseweg. Aan de overkant rechtsaf door de tunnel onder het spoor. Na de tunnel eerst de stoep, dan het voetpad rechtdoor volgen. Op eind tien meter naar rechts. Dan linksaf de drukke weg oversteken. Bij de singel rechtdoor het voetpad op. Even voor de brug rechts aanhouden, de brug onderdoor en de steiger aflopen. Op eind langs het water linksaf de trap op, rechtsaf en direct linksaf. We komen meteen bij een brug die we rechts overgaan. We passeren de Weerdsluis. Na de brug weer rechtsaf. Op nummer 13 is een café, het Muzieklokaal, met alleen klassieke muziek.

We steken de brug over, lopen langs het 'nijntje pleintje' en gaan daarna linksaf de 1e Achterstraat in. Op eind gaan we naar rechts de Van Asch van Wijkstraat op. Linksaf Lange Lauwerstraat. Na nummer 77 is rechts de Lauwerhof.

Kijkpunt 5

Watertoren Lauwerhof

Het is de moeite waard om even langs de toren te lopen.

Daarna gaan we tien meter verder over de Lange Lauwerstraat. Dan rechtsaf Korte Lauwerstraat en linksaf Breedstraat. Links op nummers 76-110 zie je een monumentaal pand. Het was eerst herenhuis, sinds 1930 arbeidsbureau en vanaf de jaren tachtig een appartementengebouw

Loop verder naar nummers 162-164.

Kijkpunt 6

Drukkerij J. van Boekhoven

Op het eind van de Breedstraat linksaf, aan het einde rechtsaf (de later aangegeven van Asch van Wijckskade). Passeer de Plompetorenbrug en ga de Wolvenstraat in. Rechtsaf Wolvenplein.

Kijkpunt 7

Gevangenis Wolvenplein

Loop nog even door op het Wolvenplein. Dan linksaf en direct naar rechts Wittevrouwenkade. Loop de kade verder af. Linksaf de brug over. Na de brug naar links Wittevrouwensingel het pad langs het water. Bij driesprong linksaf, nog steeds Wittevrouwensingel. Neem de bocht naar links. Ga vlak voor de metalen takel rechtsaf, Hooghiemstraplein.

Het gele gebouw van acht verdiepingen is de vroegere veevoederfabriek van Hooghiemstra uit 1912; in 1916 met twee verdiepingen verhoogd.

Volg de weg naar rechts. Ga links de brug over. Je komt in een modern park.

Kijkpunt 8

Griftpark

Neem de tweede brug naar rechts en volg het pad rechtdoor, langs de drie beelden. Bij het café-terras linksaf.

Steek daarna de Blauwkapelseweg over. Als je zin hebt, kun je even naar rechts naar Proost, een café, met terras, minder druk dan het terras in het park.

Na het oversteken ben je op de Alexander Numankade. Loop die een paar honderd meter af. Sla na het speeltuintje rechtsaf, het bruggetje over, de Bekkerstraat in. Linksaf door hek: Hoefsmederijpad. Je komt langs de eerste van een aantal vroegere gebouwen van de veeartsenopleiding die hier vroeger was gevestigd.

Kijkpunt 9

Veeartsenijterrein

Het eerste gebouw is het voormalig Instituut voor Veterinaire Anatomie, in 1921 ontworpen door architect J. Crouwel.

Na drie jaar renovatie vanuit eigenaar Ast Beheer, van oorsprong een veterinaire farmaceutisch bedrijf, is het Anatomiegebouw in 2018 volledig opgeknapt. De drie zalen, en café Crouwel, zijn in gebruik als ruimtes voor nascholing, cursussen, congressen en na- en bijpraten. Ook zijn er tien appartementen gekomen.

Volg hierna het grindpad links. Je komt langs een rij kleine huizen op nummers 23-09 (Hoefsmederijstraat). Dit waren vroeger stallen.

Steek rechtdoor de Poortstraat over om op het Veeartsenijpad te komen. We passeren restaurant Goesting, vroeger waren hier hondenverblijven. Rechtdoor de Veeartsenijstraat. Even verder links zie je de vroegere manege, door zijn kathedrale vorm al snel in de volksmond paardenkathedraal geheten. Nu theater. Aan de andere kant van de straat staan kleine huisjes met puntige daken. Dit waren vroeger stallen.

Loop de straat af tot het bord de Hoefijzerstraat 50-80. Hier rechtsaf. Het grote gebouw dat je voor je ziet, was het chirurgisch instituut. Het is omgebouwd tot een appartementencomplex.

Ga gelijk linksaf en even later rechts. Je ziet rechts een park met huisjes. Dit waren vroeger de proefdierenstallen. Daarna zie je voor je een groot gebouw dat eerst het sectiegebouw was van het Pathologisch Instituut, de snijzaal dus. Nu zit hier Theater Utrecht.

Op eind is links Theaterhuis de Berenkuil. Hier bevond zich ook een onderdeel van het Pathologisch Instituut. Loop er links langs. Hek door, linksaf de drukke straat op, de hier niet aangegeven Biltstraat.

Soms is het hek dicht, keer dan om en loop terug naar de Veeartsenijstraat. Ga rechts en daarna rechtsaf de Biltstraat op.

Op de Biltstraat direct rechtsaf (of bij dicht hek linksaf) de hier niet aangegeven Mgr. Van de Weteringstraat op. Helemaal op eind rechtsaf Nachtegaalstraat. Direct linksaf Parkstraat. Je komt op de Maliesingel. Even rechtsaf, direct links de brug over naar de Herenstraat. Die gaan we in. We passeren de Nieuwegracht en zijn dan op de Hamburgerstraat. Na nummer 34 is rechts de ingang van wat nu het stadsarchief is.

Kijkpunt 10

Voormalige rechtbank

Loop door tot de overzijde van de Oudegracht. Rechtsaf. De Oudegracht gaat over in de Lijnmarkt. Bij de Zadelstraat linksaf. Op het eind daarvan kom je bijna ongemerkt op de Mariaplaats. Schuin links zie je één van de twee gebouwen die nu conservatorium zijn.

Kijkpunt 11

Sint Joannes de Deo

Neem op de hoek de straat naar rechts. De straat gaat over in de Mariastraat. Op eind linksaf Steenweg. Eerste weg linksaf Voor Clarenburg. Je loopt tegen een voormalige schuilkerk aan, nu het populaire en aanbevelenswaardige café Olivier.

Kijkpunt 12

Sint Maria Minor

Bij Maria Minor naar rechts Achter Clarenburg. Neem links de tweede ingang naar Hoog Catharijne. Bij de roltrap links die je opgaat zijn duidelijke aanwijzingen naar het station.

Deze wandeling komt in de wandelgids **Utrecht acht keer anders** die in 2018 verschijnt en dan verkrijgbaar is op www.gegarandeerdonregelmatig.nl. Auteur Gerard Goudriaan is stedenverkenner en wandelsocioloog

4 **Neem een abonnement!**
Meer dan 1500 wandelkaarten

voor slechts
€ 13,50